

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS
VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE KELMĖS LIGONINĖJE
2020-09-25

Viešoji įstaiga Kelmės ligoninė vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ 7 punktu, atsižvelgdama į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau - Rekomendacijos), atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir analizę, dėl neoficialių mokėjimų teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas Viešosios įstaigoje Kelmės Ligoninėje (toliau - Ligoninė).

Vykdydama Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. liepos 12 d. įsakymu V-830 patvirtintą pavedimą: „Sudaryti išsamų įstaigos veiklos bendrųjų ir specialiųjų sričių sąrašą ir korupcijos rizikos veiksnių priskyrimą veiklos sritims pagal KPI 6 str. 3 d.“ Ligoninės direktorė 2020 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-5(1.4) „Dėl korupcijos prevencijos VŠĮ Kelmės ligoninėje 2020 – 2021 metų programos patvirtinimo“ 10 punkte numatė Ligoninės veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas. 10.2. papunktyje nurodyta: „neoficialūs mokėjimai teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas“. Vertinant įstaigos veiklos sritis, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudojamos valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų priedu: „Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo klausimynas“.

Nustatant ir vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę Ligoninėje dėl neoficialių mokėjimų teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“, ir atliktos dvi pacientų anoniminės apklaustos. Taip pat buvo peržiūrėti 2018–2020 metais Ligoninėje gauti skundai.

2020 m. birželio mėnesį ir 2020 m. rugpjūčio mėnesį Viešajoje įstaigoje Kelmės ligoninėje buvo vykdoma anoniminė konsultacijų poliklinikos ir hospitalizuotų pacientų, ar jų įstatyminių atstovų apklausa. Apklausa buvo vykdoma išdalinant anketas skyriuose ir padedant prie registratūros bei konsultacijų poliklinikos koridoriuje ant stalo. Atliekant korupcijos

pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vykdant apklausas, pacientų skaičius tiek konsultacijų poliklinikoje tiek ligoninėje buvo minimalus. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 52 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ ir siekiant apsaugoti Viešąją įstaigą Kelmės ligonė nuo galimos koronaviruso infekcijos platinimo iš vienos įstaigos į kitą dėl į budėjimą Vaikų ligų skyriuje atvykstančių gydytojų, Vaikų ligų skyriaus veikla buvo sustabdyta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro – valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. V- 1018 „Dėl planinių stacionarinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų etapinio atnaujinimo ir teikimo įstaigoje plano rengimo reikalavimų“, įstaigoje birželio mėnesį darbas buvo atnaujinamas. Rugpjūčio mėnesį taip pat buvo dirbama ekstremaliosios situacijos sąlygomis.

Iš viso per birželio mėn. buvo išplatinta 100 anketų, vidaus ligų, chirurgijos, ortopedijos ir traumatologijos, nervų ligų skyriuose bei konsultacijų poliklinikoje. Per visą anketavimo laikotarpį buvo paruoštos dėžės į kurias galėjo pacientai anonimiškai pateikti atsakymus. Dėžutėse rastos 92 užpildytos anketos. Per rugpjūčio mėn. buvo išplatinta 80 anketų. Dėžutėse rastos 76 užpildytos anketos.

Atlikus analizę nustatyta, kad 1,2 % pacientų buvo nepatenkinti medicinos personalu, aptarnavimo kultūra. Tokia pat pacientų dalis – 1,2 % teigė, kad jiems nesuprantamai buvo paaiškintas tyrimo ir gydymo planas. Tačiau į klausimą ar teko šioje ligoninėje neoficialiai mokėti (duoti kyši) visi respondentai 100 % atsakė Ne. Tik vienas pacientas, besigydantis nervų ligų skyriuje, nurodė, kad gydantis ligoninėje papildomai vaistinėje reikėjo pirkti vaistus, ir tai buvo lašai akims. Šie vaistai nėra nervų ligų skyriaus profilio vaistai skirti būtinajai pagalbai, todėl pacientui ir reikėjo nusipirkti pačiam. Nei vienas pacientas nepažymėjo, kad jam gydymo ligoninėje metu būtų reikėję pirkti priemones operacijoms ar tyrimams atlikti šioje ligoninėje. Nebuvo teigiančių, kad ligoninės medicinos personalas būtų kada užsiminęs ar kitaip leidęs suprasti, kad reikėtų neoficialiai susimokėti (duoti kyši). Savo nuomonę respondentai išsakė ir dėl neoficialių smulkių dovanų davimo. Tik vieno paciento nuomone, tai padeda gauti geresnę paslaugą.

Nusiskundimų iš pacientų ar jų įstatyminių atstovų dėl papildomo atlygio reikalavimo ar jo davimo, 2018-2020 metais Ligoninė nėra gavusi.

Apibendrinant, galima teigti, kad pacientų srautas tiriamais laikotarpiais buvo nedidelis, tačiau labai jautrus, išsekintas laukimo, dėl susidariusios ekstremalios situacijos ir nepilnu pajėgumu teikiamų gydymo paslaugų. Vertinant korupciniu požiūriu, tai laikotarpis, kada žmonės atviresni ir gali daugiau pasakyti apie galimus neoficialius mokėjimus teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Įvertinus apklausų rezultatus, išanalizavus 2018–2020 metais

gautus skundus galima teigti, kad dėl galimų neoficialių mokėjimų, teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, Ligoninėje korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali.

Parengė: Irena Sirusienė